



DİSKAPI  
YILDIRIM BEYAZIT  
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA  
ENSTİTÜSÜ

## CERRAHİ ALETLERİN STERİLİZASYON/DEZENFEKSİYON ÖNCESİ HAZIRLIK PROSEDÜRÜ

Revizyon No: 00

Doküman No: YBH-PR-37

Revizyon Tarihi:

Sayfa No:1 /4

Yayın Tarihi:09.09.2011

### 1. AMAÇ

Dezenfeksiyon yada sterilizasyon öncesinde fiziksel ve/ veya kimyasal yöntemlerle bir yüzey veya malzemeden organik maddelerin ve patojenlerin uzaklaştırılarak, güvenli hale getirilerek sterilizasyon/ dezenfeksiyon için hazırlanmasıdır.

### 2. KAPSAM

Tüm birimleri kapsar.

### 3. SORUMLULAR

Tüm birim çalışanları

### 4. REFERANSLAR

Sterilizasyon dezenfeksiyon rehberi Mart/2011

Sterilizasyon dezenfeksiyon prosedürü

### 5. PROSEDÜR DETAYI

#### 5.1. CERRAHİ ALETLERİN TRANSFER VE DEKONTAMİNASYONU

1. Kullanılmış cerrahi alet ve malzemeler dekontaminasyon alanına üstü örtülerek veya kapalı transfer arabası ile taşınır.
2. Her set içinde, mevcut olan aletlerin kayıtlı olduğu ve sayılarının kaydedildiği bir liste bulunmalıdır.
3. Ameliyat sonrası set içindeki aletler mevcut alet listesi ile karşılaştırılarak kontrol edilmelidir.
4. Ameliyat sonrası arızalı aletler ayrılmalıdır.
5. Cerrahi aletlerdeki gözle görülebilir tüm kan, kir, vücut atıkları ve yabancı maddelerin uzaklaştırılması, alet üzerindeki mikroorganizma sayısının azaltılması ve aletlerin korozyondan korunması için sterilizasyon öncesi yıkama yapılmalıdır.
6. Yıkama işlemi manuel, otomatik veya ultrasonik yıkama makineleri ile yapılabilir.
7. Malzemeler özelliklerine göre manuel yıkama veya ultrasonik yıkama makinelerinde yıkanacak şekilde ayrılır ve uygun işlem basamaklarına tabi tutulur.
8. Temiz ya da kirli görünmesine bakılmaksızın tıbbi işlemlerde kullanılan tüm aletler temizlenmelidir.
9. Organik kirlerin aletlerin üzerine güçlü bir şekilde bağlanmasını engellemek için, yıkama işlemi aletlerin kullanımından sonra mümkün olan en kısa zamanda yapılmalıdır.
10. Suyun ısısı proteinlerin koagüle olup birbirlerine yapışmasına neden olmaması için 50-60 °C'den fazla olmamalıdır.
11. Genel kullanım aletleri, hassas aletlerden ayrılmalı; paslanmaz çelik aletler, alüminyum, pirinç, bakır ya da krom kaplama aletler ile yan yana konulmamalıdır.
12. İçlerinin tamamen temizlenebilmesi için hortum ve kanüller gibi dar lümenli aletlerin ve boşluğu olan aletlerin tüm parçaları sökülmelidir.
13. Aletlerin birbiri ile temas eden uçları açık pozisyona getirilmeli, bisturi takılı ise sapından çıkarılmalı, ayrılabilen parçaları ayrılarak, akan soğuk su altında fırçalanmalı ve kaba kirinden arındırılmalıdır.
14. Tüm cerrahi aletlerin toplanması, taşınması, yıkanması, kurulanması ve paketlenmesi sırasında "Standart önlemler prosedürü"ne uygun davranılmalıdır.

| Hazırlayan                | Kontrol Eden     | Onaylayan |
|---------------------------|------------------|-----------|
| Enfeksiyon Kontrol Hekimi | Kalite Direktörü | Başhekim  |



DISKAPI  
YILDIRIM BEYAZIT  
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA  
HASTANESİ

## CERRAHİ ALETLERİN STERİLİZASYON/DEZENFEKSİYON ÖNCESİ HAZIRLIK PROSEDÜRÜ

Revizyon No: 00

Doküman No: YBH-PR-37

Revizyon Tarihi:

Sayfa No:2 /4

Yayın Tarihi:09.09.2011

15. Yıkama işlemi öncesi ve sonrasında el hijyeni uygulamaları “El hijyeni prosedürü”ne uygun olarak yapılmalıdır.

16. Eldiven ile ilgili uygulamalar “Eldiven kullanımı prosedürü” ne uygun olarak yapılmalıdır.

### Manuel yıkama

1. Manuel yıkama yaparken kalın eldiven, plastik önlük, maske, siperlik, gözlük gibi koruyucu giysiler kullanılmalıdır. Temizlik sonrası koruyucu giysiler çıkarılmalı ve eller yıkanmalıdır.
2. Manuel yıkanacak aletler “Sterilizasyon ve dezenfeksiyon prosedürü”ne uygun olarak hazırlanan tıbbi alet temizlik ve dezenfeksiyon maddesi içerisine atılarak firma önerileri doğrultusunda uygun süre bekletilmelidir. Bekleme süresi sonrasında aletler akan su altında durulur. Lümenli aletlerin kanalları mümkünse su tabancası ile mümkün değil ise enjektör yardımı ile kanallardan su geçirilerek durulanmalıdır.
3. Malzemeler durulandıktan sonra mutlaka kurutulur. Lümenli aletler için basınçlı hava ile kurutma tercih edilmelidir.
4. Parçalara ayrılmış aletlerin montajı yapılır. Gerektiğinde tıbbi alet yağlayıcısı ile yağlanmalıdır.

### Ultrasonik alet yıkama makinelerinde yıkama

1. Cerrahi aletler uygun kaplara (delikli küvet, tel sepet vb.) birbirlerine değmemesine özen gösterilerek yerleştirilmelidir.
2. Kullanılacak solüsyon firma önerileri doğrultusunda hazırlanmalıdır.
3. Solüsyon ısısı 40° C olmalıdır.
4. Daha düşük ısıda ultrasonik yıkama yapılacaksa sadece bu ısı için önerilen deterjanlar kullanılmalıdır.
5. Ultrasonik yıkama makinesinden çıkartılan aletler manuel ya da makine ile durulanmalıdır.
6. Makineye konulan solüsyonun değişim sıklığı üretici firma önerileri doğrultusunda yapılmalıdır.
7. Hareketli parçaları olan aletlerde yıkamadan sonra gerekli görülürse yağlayıcı kullanılmalıdır.

## 2. PAKETLEME

### 2.1. Paketleme materyal seçimi

Tablo 1'e göre uygun paketleme materyali seçilmelidir.

Tablo 1: Paketleme materyalleri

| Paketleme materyalleri                | Buhar | Etilenoksit | Gaz plazma | Formaldehit | Radyasyon | Kuru ısı |
|---------------------------------------|-------|-------------|------------|-------------|-----------|----------|
| Kumaş örtü                            | +     | -           | -          | -           | +         | -        |
| Selülöz örtü                          | +     | +           | -          | +           | +         | -        |
| Polipropilen örtü, poşet (selülozsuz) | +     | +           | +          | +           | +         | -        |
| Kağıt + plastik poşet                 | +     | +           | -          | +           | +         | -        |
| Metal konteynır                       | +     | +           | -          | +           | -         | +        |
| Plastik konteynır                     | + *** | +           | +          | +           | +++       | -        |

| Hazırlayan                | Kontrol Eden     | Onaylayan |
|---------------------------|------------------|-----------|
| Enfeksiyon Kontrol Hekimi | Kalite Direktörü | Başhekim  |



DİSKAPİ  
YILDIRIM BEYAZIT  
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA  
HASTANESİ

## CERRAHİ ALETLERİN STERİLİZASYON/DEZENFEKSİYON ÖNCESİ HAZIRLIK PROSEDÜRÜ

Revizyon No: 00

Doküman No: YBH-PR-37

Revizyon Tarihi:

Sayfa No:3 /4

Yayın Tarihi:09.09.2011

\* Radyasyon direncini artırıcı katkı maddesi içeren polipropilen

\*\* Radyasyona dirençli plastik konteynır

\*\*\* Isıya dirençli plastik konteynır

### 2.2. Paketleme prensipleri

1. Kilitli aletlerin tek kilitleri kilitlenmeli, iğne tutucular (portegüler) kilitlenmemelidir.
2. Konteynır kapak contası kontrol edilmeli yıpranmış ise değiştirilmelidir.
3. Konteynır üzerindeki bakteri filtresi üretici firma önerilerine göre değiştirilmelidir.
4. Aletlerin miktarına uygun büyüklükte tel sepet kullanılmalıdır. Tel sepetin tabanına içindeki aletlerin üzerini de örtecek büyüklükte bir örtü (wrap veya kumaş) serilmelidir. Taslar iç içe konacaksa arasına havlu yerleştirilmelidir.
5. Paketlenecek alet ve malzemelerin temiz, kuru ve tam olarak çalıştığı kontrol edilmelidir.
6. Set içeriği, "Hazırlanan set listesi"ne göre kontrol edilerek aletler sepetin içine birbirine paralel olacak şekilde yerleştirilmelidir
7. Her paket içine **sterilizasyon yöntemine uygun** kimyasal indikatör konulmalı, indikatör metale değmeyecek şekilde paket içine yerleştirilmelidir.
8. Paketleme, zarf usulü veya dikdörtgen paketleme yöntemi afişlerine ve paketleme prensiplerine uygun olarak çift paket ile yapılmalıdır.
9. Küçük ve tek paketlenecek sıvı kapları, uygun büyüklükte kâğıt ya da plastik poşete, çukur kısmı kâğıt tarafına gelecek şekilde yerleştirilmelidir. Sterilizasyon poşetinin her iki tarafı da paketleme makinesi ile yapıştırılmalıdır.
10. Konteynır kullanılmıyorsa hazırlanmış alet selesi veya çamaşır bohçası, medikal paketleme kağıdı ile veya önce tek kat bez bohça ile daha sonra çift kat bohça ile paketlenmelidir. Paketin ne çok sıkı, ne de çok gevşek olmamasına dikkat edilmelidir.
11. Paket, buhar için proses indikatör bandı ile kapatılmalıdır.
12. Buhar sterilizatörde steril edilecek bohça ebatları 30x30x50 cm boyutlarında ve 5,5 kg'dan daha büyük olmamalıdır.
13. Paketlenmiş alet setinin (tepsi, aletler) ağırlığı 7 kg'ı geçmemelidir.
14. Her konteynır içine **sterilizasyon yöntemine uygun** kimyasal indikatör konulmalı, indikatör metale değmeyecek şekilde yerleştirilmelidir.
15. Konteynır kullanılıyor ise kapak kapatılmalı ve kilitlenmelidir.
16. Paketlerin ve konteynırların üzerine; paket içeriği, klinik adı, hazırlayan kişi adı, tarih, kaçınıcı kat ameliyathaneye ait olduğu maruziyet bandına veya etiket üzerine yazılmalıdır. Sterilizasyon poşetlerinde ise poşetin ısı ile kapatılan kısmının üst dış kısmına yazılmalıdır.
17. "(Ybh-Fr-662) Sterilizasyon Teslim Formu" doldurulmalıdır.
18. Tıbbi alet ve malzemenin sterilizasyon ünitesine ve sterilizasyon sonrası ilgili birimlere teslim talimatı'na uygun olarak sterilizasyon ünitesi malzeme kabul personeli kontrolünde üniteye teslim edilmelidir.

### 19. 2. Paketleme yöntemleri

Aşağıdaki paketleme yöntemlerinden uygun olanı seçilmeli ve işlem basamaklarına göre paketleme yapılmalıdır.

| Hazırlayan                | Kontrol Eden     | Onaylayan |
|---------------------------|------------------|-----------|
| Enfeksiyon Kontrol Hekimi | Kalite Direktörü | Başhekim  |



DİSKAPI  
YILDIRIM BEYAZIT  
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA  
HASTANESİ

## CERRAHİ ALETLERİN STERİLİZASYON/DEZENFEKSİYON ÖNCESİ HAZIRLIK PROSEDÜRÜ

Revizyon No: 00

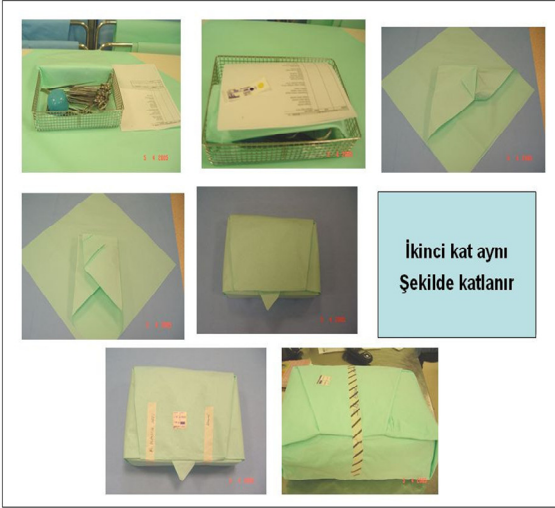
Doküman No: YBH-PR-37

Revizyon Tarihi:

Sayfa No:4 /4

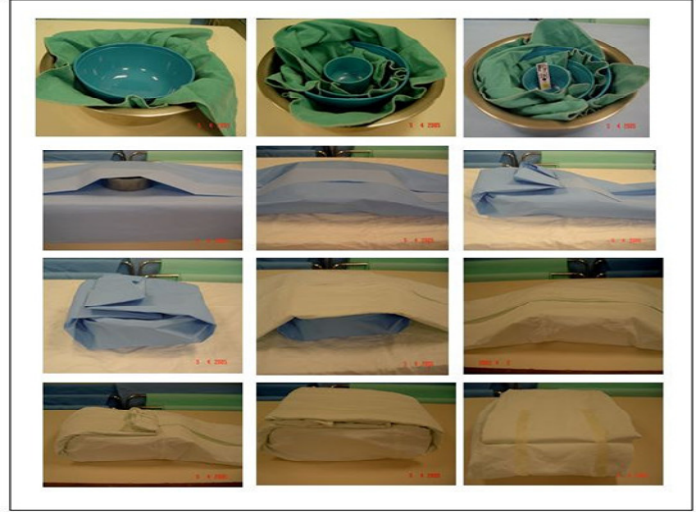
Yayın Tarihi:09.09.2011

### ZARF PAKETLEME YÖNTEMİ



1. Masa üzerine, çift katlı 2 bez bohça /1 bohçanın üzerine medikal paketleme Kağıdı / veya çift medikal kağıt serilir.
2. Alet seti ortaya köşeli olarak yerleştirilir.
3. Önce geniş taraftaki köşe alet setinin üzerine çevrilir ve uç kısmı kolay Açılabilmesi için geriye kıvrılır.
4. Sağ ve sol köşe uçları geriye kıvrılarak paketlenen malzemenin üzerine katlanır.
5. Son olarak diğer geniş taraf malzemenin üzerine katlanır.
6. Uç paketin içinden çekilebilecek şekilde sıkıştırılır.
7. İkinci kat örtüde aynı yöntemle kapatılır ve bantlanır.

### DİKDÖRTGEN PAKETLEME YÖNTEMİ



1. Masa üzerine çift katlı 2 bez bohça / 1 bohçanın üzerine medikal paketleme kağıdı /veya çift medikal kağıt serilir.
2. Malzeme kenarlara paralel olarak yerleştirilir.
3. Önce geniş taraf malzemenin üzerine katlanır, bir kısım geri çevrilir.
4. Diğer geniş taraf aynı şekilde üzerine katlanır.
5. Sağ ve sol taraf aynı tarzda sırayla katlanır.
6. İkinci kat örtüde aynı yöntemle kapatılır.

### KAĞIT/PLASTİK POŞETLERLE PAKETLEME YÖNTEMİ



1. Paketlenen malzemeye uygun büyüklükte kağıt / plastik poşet seçilir.
2. Sıvı kaplarının sıvı alan kısmı kağıt tarafına gelecek şekilde yerleştirilir.
3. Makine yardımı ile kağıdın bir tarafı yapıştırılarak malzeme içine yerleştirilir, daha sonra diğer taraf yapıştırılır.
4. Paket ağırsa veya birden fazla alet paketlenirse çift kat paketleme yapılır.
5. Çift kat paketlemede içteki paketin bir tarafı kapatılır, diğer tarafı şeffaf kısma doğru kıvrılır. Paket yapılan aletin özelliğinin kapatılmamasına dikkat edilir.
6. Üst paketi yaparken içteki paketin açık olan kısmının paketin açma yönüne gelmesine dikkat edilir.
7. Paket yapıldıktan sonra iyi yapışıp yapışmadığı kontrol edilir.
8. Paketin ısı ile yapıştırılan bölümün dış kısmına tarih atılır. Paket üzerine direk olarak yazı yazılmaz.
9. Barkotlar ve etiketler kağıt kısmına değil, poşet kısmına yapıştırılır.

| Hazırlayan                | Kontrol Eden     | Onaylayan |
|---------------------------|------------------|-----------|
| Enfeksiyon Kontrol Hekimi | Kalite Direktörü | Başhekim  |